

ROMÂNIA ȘI INTEGRAREA ECONOMICĂ EUROPEANĂ - PREZENT ȘI PERSPECTIVĂ -

PREP.UNIV.DRD. GAVRILĂ – PAVEN IONELA
Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia

European Union manifested at the beginning as an elite club, in which where members, with small exceptions, only the countries that had a high standard of life. But in the next years it changed its policy and accepted new members with lower standards. In this article I am presenting the past and the perspectives of the European Union.

Prăbușirea comunismului a pus Europa într-o situație nouă în ceea ce privește perspectiva dezvoltării. Prin căderea cortinei de fier a dispărut principalul factor care a segmentat evoluția societății europene după cel de-al doilea război mondial. Drept urmare, a devenit posibilă dezvoltarea unitară a bătrânului continent și consolidarea poziției Europei de pol al puterii în procesul globalizării.

Timp de aproape o jumătate de secol Uniunea s-a manifestat ca un club de elită, din care cu mici excepții, făceau parte doar țările și popoarele care întruneau un standard ridicat de dezvoltare economică, social-politică și cultural-științifică. Primirea Greciei, Spaniei și Portugaliei a adus clubul de elită în fața unei situații noi. Din bugetul comunitar importante sume au trebuit să fie alocate pentru dezvoltarea celor trei țări, care în multe privințe, dar mai ales economic, se situau sub media dezvoltării comunitare. Trecând prin această experiență organele de decizie ale Uniunii Europene au manifestat multă circumspecție, după prăbușirea comunismului, în privința extinderii procesului de integrare spre estul Europei – concretizat în existența statelor slab dezvoltate sau în curs de dezvoltare. La polul opus, pentru majoritatea țărilor – foste comuniste – integrate în Comunitatea Europeană, era văzută ca un panaceu prin care toate problemele cu care ele se confruntă și-ar putea găsi o rezolvare pozitivă. De aici și preocuparea asiduă a acestor țări de a-și construi un climat favorabil integrării. În această atmosferă, la 18 aprilie 1990, în miezul lucrărilor Consiliului European de la Dublin, președintele Mitterrand și cancelarul Kohl au dat o declarație prin care subliniau că transformările europene și complexitatea pieței interne, alături de planurile pentru Uniunea Economică și Monetară au făcut necesară accelerarea construirii Europei politice și a transformării relațiilor dintre statele membre într-o Uniune Europeană. Conferințele interguvernamentale au fost începute de către președinția luxemburgheză, la începutul anului 1991 și a continuat în a doua jumătate a anului de către președinția daneză. Conferințele s-au încheiat cu întâlnirea șefilor de state și de guverne de la Maastricht, din 9-10 decembrie 1991. tratatul asupra Uniunii Europene a fost semnat la Maastricht, în februarie 1992. Structura Uniunii prin Tratatul de la Maastricht a devenit unitară, chiar dacă în același timp este mult mai complexă. A devenit unitară întru-cât cei trei piloni sunt indisponibil legați în ansamblul care constituie Uniunea. Tratatul definește, în dispozițiile comune, obiectivele Uniunii și principiile fundamentale pe care trebuie să le respecte și precizează că Uniunea dispune de un cadru instituțional unic. Uniunea Europeană definită prin Tratatul de la Maastricht are o structură complexă și este bazată pe principiul potrivit căruia instituțiile sunt comune dar exercită competențele lor după cum dirijează

Comunitățile sau cooperările politice. Tratatul afirmă identitatea Uniunii pe scena internațională și instaurează o cetățenie a Uniunii păstrând și conservând în același timp ceea ce s-a realizat pe plan comunitar.

În contrast cu problemele complexe, ale societății românești, care reclamau o rezolvare rapidă și eficientă, guvernanții post-decembriști erau mult mai preocupați de măsurile populiste în scopul manipulării electoratului și de propria lor îmbogățire. Timp de peste un deceniu, analizele responsabile și mai ales acțiunile eficiente de ancorare a societății românești la cerințele aquis-ului comunitar au fost abandonate în favoarea discursurilor sforăitoare, prin care se urmărea să se convingă mass-media românească și organismele comunitare că trenul integrării cu vagonul României este pe șine, iar clasa noastră politică pune mereu cărbuni pe foc. În mod real însă, acest deceniu, vagonul României a tot pierdut din viteză, rămânând în urma „garniturii primului val”, ajungând în situația de a pierde tandemul și cu Bulgaria. Din păcate, pe zi ce trece, nu ne rămâne decât o imagine destul de nefericită pentru a arăta că România este „pe europene”. În opoziție cu această condamabilă atitudine a politicianismului nostru, problemele vitale ale societății românești au fost analizate fără cosmetizări de factori responsabili din Uniunea Europeană.

România a depus cererea de aderare la Uniunea Europeană la 22 iunie 1995, opțiunea Euro-Atlantică a țării noastre constituind parte a dezvoltării procesului istoric de încheiere a divizării Europei și consolidare a democrației pe continent. În concordanță cu prevederile articolului 0 din tratat, la cererea Consiliului, Comisia a pregătit opinia asupra acestei cereri. Aplicând criteriile stabilite de Consiliul European de la Copenhaga, din iunie 1993, se aprecia că, cu toate semnalele pozitive, România se confruntă cu o profundă criză internă, marcată de inflație, scadența la datoria publică externă, buget deteriorat și deficite comerciale substanțiale. La data alcătuirii Opiniei, România avea o populație de 22,6 milioane locuitori și un venit național brut pe cap de locuitor de circa 24% din media pe Uniunea Europeană. Sectorul agricol ocupa 1/3 din forța de muncă, iar în industrie se menținea în bună parte sectorul de stat energofag, poluant și supradimensionat. Schimburile cu Uniunea Europeană erau de 55% din exporturile României și 52% din importuri.

Raportul Comisiei recomandă să se treacă cât mai repede posibil la programe de dezvoltare, la elaborarea de strategii coerente, sectoriale și chiar locale. Abia în 15 aprilie în 1999 și mai mult la insistențele Consiliului European s-a constituit grupul de lucru, care, cu acordul tuturor partidelor politice parlamentare și cu sprijinul societății civile, a elaborat: Strategia de dezvoltare a României pe termen mediu care consemna drept finalitate integrarea țării noastre în Uniunea Europeană. Planul de acțiune, cu unele modificări operate de Guvern, a fost înaintat autorităților de la Bruxelles în vara anului 2000, pentru a constitui un suport real al raporturilor și acțiunilor reciproce.

Cu toate că majoritatea politicianilor insistă pe ideea că intrarea României în UE nu constituie un fapt în sine, în practică, începând cu sfârșitul anului 2001, viața politică românească devenea tot mai preocupată de data când România va fi inclusă ca membră a Comunității Europene. Există tendința de a crede că odată aruncat bolovanul în Uniunea Europeană automat va deveni piatră prețioasă. Ori, mai important decât stabilirea unei date este dimensiunea dezvoltării societății românești în momentul intrării în UE.

Negocierile de aderare s-au închis în 2004 cu obiectivul de a primi România ca Stat Membru în ianuarie 2007. Tratatul de Aderare a fost semnat de cele 25 de State Membre,

de România și de Bulgaria în aprilie 2005. Procesul de ratificare a tratatului de către Statele Membre este în curs de desfășurare. România a ratificat deja Tratatul. Comisia, ca și gardian al Tratatelor, monitorizează în prezent pregătirile României pentru aderare pentru a se asigura că această țară își poate îndeplini toate obligațiile și cerințele aferente unui Stat Membru cu drepturi depline până la momentul aderării, acest lucru fiind atât în interesul Statelor Membre cât și al României. Raportul de Monitorizare din decembrie 2005 prezintă rezultatele evaluării făcute de către Comisie cu privire la pregătirile României pentru aderare. Raportul vizează atât reformele politice și economice făcute de România pentru a îndeplini condițiile Uniunii cât și aplicarea legislației actuale a Uniunii Europene care trebuie să fie respectată de absolut fiecare Stat Membru, și anume așa numitul *acquis* comunitar. Raportul evaluează situația până la finalul lui septembrie 2005.

Concluziile Raportului pot fi rezumate astfel:

România continuă să îndeplinească criteriile politice pentru a deveni Stat Membru.

România a făcut pași importanți în continuarea reformei sistemului judiciar pentru a-i asigura o mai mare independență, precum și către îmbunătățirea situației libertății presei, restituirii proprietăților, protecției minorităților și a copiilor. Cu toate acestea, mai sunt necesare eforturi semnificative pentru continuarea reformei administrației publice, punerea efectivă în practică a reformei sistemului judiciar și intensificarea luptei împotriva corupției, în special a celei la nivel înalt. În ce privește drepturile omului și protecția minorităților, sunt necesare eforturi suplimentare pentru îmbunătățirea situației persoanelor cu dizabilități și boli mentale.

În ceea ce privește cerințele economice aferente statutului de membru, **România continuă să îndeplinească criteriul unei economii de piață funcționale. O punere în practică serioasă a programului propriu de reforme structurale îi va permite să facă față presiunilor concurențiale și forțelor de piață din cadrul UE.** România și-a menținut pe ansamblu stabilitatea macro-economică, deși politica în acest domeniu a dus la creșterea dezechilibrelor macro-economice. În plus, sunt necesare progrese și în ce privește aspectele legale și administrative legate de mediul de afaceri, inclusiv prin aplicarea deciziilor referitoare la faliment.

România a făcut progrese substanțiale în alinierea legislației interne la legislația Uniunii Europene și va fi capabilă să-și îndeplinească obligațiile de Stat Membru al Uniunii începând cu momentul preconizat al aderării, dacă va accelera pregătirile într-o serie de domenii și se va concentra pe consolidarea capacității administrative în ansamblul ei. Raportul identifica trei stadii de pregătire pentru aderare:

- Primul stadiu, în domeniile unde România este deja pregătită sau pregătirile sunt în curs de desfășurare și care ar trebui terminate până la momentul aderării dacă ritmul actual este menținut. Acestea includ, de exemplu, transportul, prestația în domeniul aplicării legislației antitrust sau recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale în domeniul liberei circulații a
- persoanelor, care este una din libertățile fundamentale pe care Uniunea le garantează.
- Al doilea stadiu privește domeniile unde eforturi sporite sunt necesare; autoritățile române sunt încurajate să își canalizeze mai bine eforturile pentru reforme în

vederea armonizării cu cerințele Uniunii Europene în perioada care a mai rămas până la momentul aderării. Aceste eforturi se referă inclusiv la atingerea unei prestații satisfăcătoare în aplicarea legislației referitoare la ajutoarele de stat, având în vedere progresul semnificativ înregistrat recent; aplicarea legislației vamale sau nevoia de a asigura un control financiar adecvat.

- În final, un număr de domenii în care există îngrijorări serioase care cer o acțiune imediată din partea României pentru ca aceasta să poată profita de beneficiile aderării la UE, dar și pentru a păstra echilibrul în cadrul Uniunii. Aceste domenii includ structurile și mecanismele necesare pentru participarea la Fondurile Structurale europene. De asemenea, mai sunt controlul asupra industriei poluatoare, lupta împotriva corupției și nevoia de a asigura un nivel înalt în ceea ce privește siguranța alimentară, care este atât în interesul cetățenilor Statelor Membre actuale cât și al României. Autoritățile române sunt încurajate ferm să nu precupețească nici un efort
- pentru a remedia fără întârziere deficiențele actuale.
- Bugetul Uniunii Europene pentru România în 2006 atinge suma de 1 155 de milioane de euro. Bani vor fi folosiți pentru programele de preaderare.

Tratatul de Aderare prevede aderarea României la 1 ianuarie 2007. Acesta include un număr de dispoziții prin care Uniunea poate acționa pentru prevenirea încălcărilor serioase ale funcționării pieței interne sau pentru rezolvarea unor deficiențe înregistrate în domeniul cooperării în cauze civile și penale din România. Alte clauze de salvagardare există în sistemul juridic actual al Uniunii. În cazul în care există dovezi clare că stadiul pregătirilor pentru adoptarea și implementarea acquis-ului comunitar în România indică riscul serios ca această țară să fie în mod evident nepregătită pentru satisfacerea cerințelor pe care le implică statutul de membru, într-un număr de sectoare de activitate importante sau în cele 11 sectoare legate de Justiție și Afaceri Interne și Concurență, atunci aderarea României poate fi amânată cu un an.

Comisia va continua să monitorizeze pregătirile României pentru aderare și să încurajeze țara pe calea reformelor în perioada care a mai rămas până la aderare pentru a-i asigura integrarea fără probleme în Uniunea Europeană.

BIBLIOGRAFIE

1. Bela Balassa, *Towards a Theory of Economic Integration*, Homewood Illinois, Irwin, 1961.
2. Ciucur D., Gavrilă I., Popescu C-tin, *Economie*, Editura Tribuna Economică, București, 2004.
3. Diaconița Ioan, Rotilă Aristița, *România și integrarea economică europeană*, Editura Alma Mater, Bacău, 2004
4. Ignat I., *Uniunea Europeană – de la Piața comună la moneda unică*, Editura Economică, București, 2002.
5. Laffan B., O'Donnell R. and Smith M., *The Political Economy of Globalization*, Macmillan Press Ltd., USA, 2000.
6. Tommaso Padoa-Schioppa, *Les enseignements de l'aventure européenne*, *Commentaires*, no. 87, 1999.

7. Trenca, I., Coordonate ale activității băncilor comerciale în contextul mondializării sectorului financiar-bancar, Facultatea de Științe Economice, Cluj-Napoca, mai 2003.
8. Viceamiralul Teo Chee Hean, Interdependence et conduite des relations inetrnationales, Politique etrangere 4/99.
9. www.polonia.md – Ambasada Poloniei la Chișinău;
10. www.mg.gov.pl – Ministerul Polonez al Economiei;
11. <http://europa.eu.int>
12. www.ocde .